

Keserű, hol erősebben, hol gyengébben érzékelt, de mindenképpen évtizedes tapasztalata az 1945 utáni erdélyi magyarságnak, hogy az anyaország politikai vezetése nem tesz semmi kézzelfoghatót az érdekükben, és érdemben nem érezhető a szolidaritása. Sokszor a szavak, a gesztusok is hiányoztak, még kódolt üzenetek sem érkeztek Budapestről. Nem vélekedik erről másként a magyar történettudomány sem, amely e téren sokáig adós maradt az alap kutatásokkal.

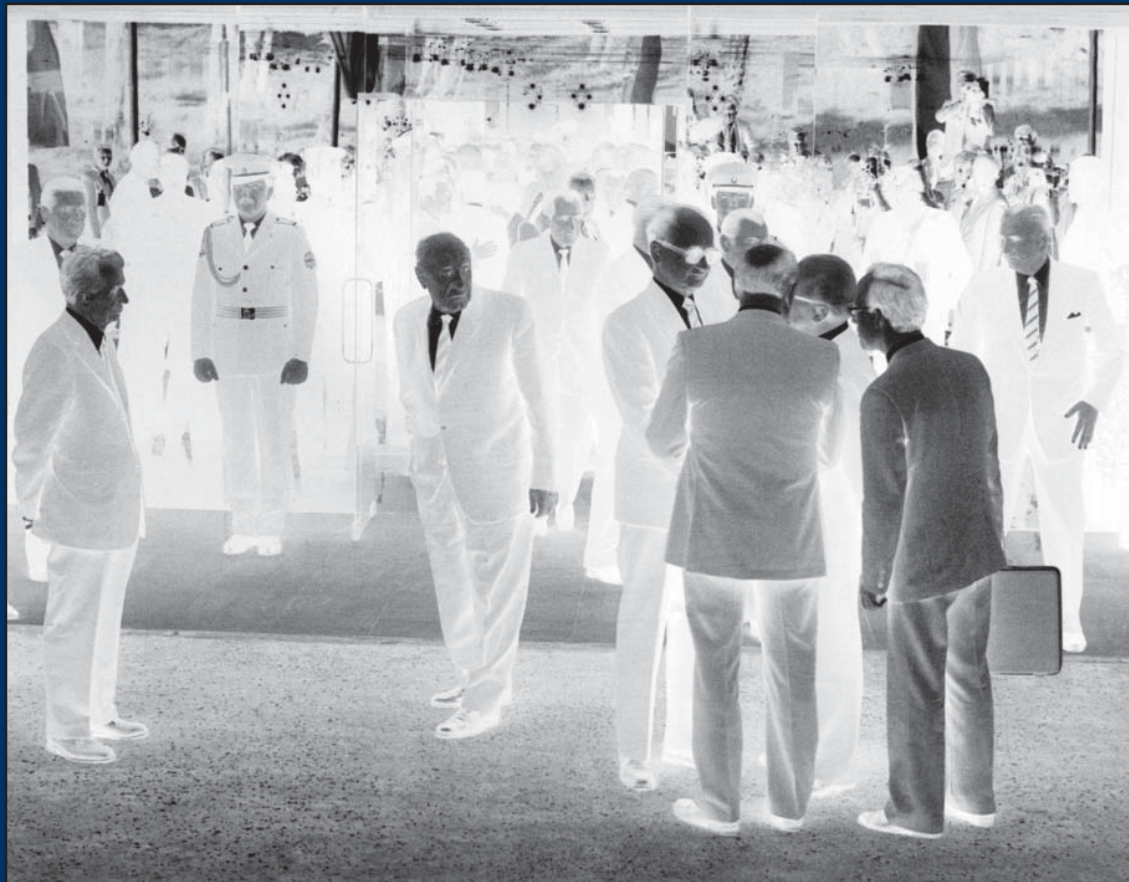
A folyamat és méginkább a végeredmény ismert: az 1960-as évektől a romániai magyar kisebbség helyzete folyamatosan romlott, és a hetvenes évektől mind drámaibbá vált. Indokolt a megállapítás: a kádári politika nem tudott érdemlegesen segíteni az erdélyi magyar kisebbségnek.

Miért nem? Akart-e egyáltalán? Milyen célokat tűzött ki e téren maga elé a budapesti vezetés? Milyen taktikát, módszereket alkalmazott a célok elérése érdekében? Voltak-e egyáltalán eszközei? S ha a magyar párt és kormány merészebb célokat jelöl ki, ha keményebb magatartást tanúsít, akkor messzebb jutott volna? Akkor többet ért volna el?

Miért nem vállalta a magyar politika sokáig a konfrontációt Romániával? S ha vállalja, milyen következményekkel járt volna? Miért szaporodtak mégis a konfliktusai a román politikai vezetéssel? Miért vállalta a nyílt sisakos küzdelmet a nyolcvanas évek második felében? Miért és miként változott a magyar külpolitika Románia irányában?

A könyv ezekre a kérdésekre igyekszik választ adni, és a nemzeti problematikára összpontosítva a figyelmet betekintést nyújt egy korszak magyar–román kapcsolattörténetébe.

4500 Ft

Földes György

MAGYARORSZÁG, ROMÁNIA
ÉS A NEMZETI KÉRDÉS • 1956–1989

Földes György

MAGYARORSZÁG,
ROMÁNIA
ÉS A NEMZETI
KÉRDÉS
1956–1989

Magyarország és Románia kapcsolatára 1956–1989 között nemcsak az erdélyi magyarság sorsa volt nagy hatással, hanem fontos szerepe volt a két államhatalom egymást keresztező nemzetépítési stratégiájának is.

A két ország története nem írható le egyszerűen egy kamaradráma szereplőinek hánytatásaként, mert a külvilág – a Szovjetunió, a többi szocialista ország, a Nyugat – nem pusztán díszlete volt ennek a színpadnak. A sokat emlegetett nemzetközi erőviszonyok, az egyes szereplők külpolitikai stratégiái, a diplomácia kijelölték és egyúttal erősen le is határolták azt a terepet, amelyben Magyarország és Románia az egymás elleni küzdelem során mozoghatott. Sőt a két állam vezetőinek még az eszközök használatában sem volt sok választásuk: adott volt a stílus, amelynek egyeznie kellett a hidegháború, majd később az enyhülés nemzetközi normáival és játékszabályaival, és nem hagyhatták figyelmen kívül a nemzetközi közvéleményt és a médiát sem.

A szocialista táboron belüli nemzeti elkülönülés, a nemzetek saját gazdasági érdekeinek egyre nyíltabb érvényesítése az 1960-as évek elejétől általános jelenség volt. Többségükben leszámoltak az autarkias fejlesztési koncepcióval, mert ha eltérő mértékben is, de szerkezetét tekintve mindegyiknek nyitott volt a gazdasága. A törekvés, hogy beilleszkedjenek a nemzetközi gazdaságba, jelentette a motivációt, amely a nemzeti gazdaságok, a nemzeti érdekek újragondolására ösztönözte a térség országait is. A szocialista országok esetében az is fontos volt, hogy hitelesíteni tudják önállóságukat, függetlenségüket a Nyugat és a harmadik világ felé. Ezek a korjelenségek és természetes törekvések jelen voltak Magyarország és Románia fejlődésében is, és fontos szerepet játszottak kapcsolatuk alakulásában.

A két ország viszonyát azonban ezekben az évtizedekben inkább az immár évszázados nemzeti-nemzetiségi probléma határozta meg és tette egyedivé.